

PIKI-kirjastojen käyttösäännöt

Tervetuloa PIKI-kirjaston asiakkaaksi.

PIKI-kirjastot ovat kaikille avoimia. Niiden kokoelmia, palveluja ja yleisötiloja voi käyttää jokainen.

Käyttösäännöillä edistetään kirjastojen viihtyisyyttä, järjestystä ja turvallisuutta.

Käyttäjän tietosuoja

PIKI-kirjastoilla on yhteinen kirjastojärjestelmä. Kirjastolla on oikeus tallentaa asiakkaan, hänen huoltajansa ja asiakasyhteisön vastuuhenkilön henkilötunnus rekisteriinsä. Henkilötietoja käytetään ainoastaan kirjastopalveluiden tarkoituksiin.

Asiakkaalla on henkilötietolain mukainen oikeus tarkistaa kirjaston rekisteriin tallennetut tietonsa sekä vaatia virheellisen tiedon korjaamista.

Henkilötietoja voidaan luovuttaa vain tietosuojaselosteessa mainituille tahoille.

Rekisterin tietosuojaseloste on nähtävissä kirjastoissa ja PIKI-verkkokirjastossa.

Kirjastokortti ja tunnusluku

Ensimmäinen kirjastokortti on maksuton ja sen saa kaikista PIKI-kirjastoista. Kortti on henkilökohtainen. Asiakkaalla voi olla käytössään vain yksi PIKI-yhteisjärjestelmän kirjastokortti. Kirjastokortin saadessaan asiakas sitoutuu noudattamaan PIKI-kirjastojen käyttösääntöjä.

Kirjastokortin saa esittämällä valokuvalla ja henkilötunnuksella varustetun henkilötodistuksen ja ilmoittamalla Suomessa voimassa olevan postiosoitteensa. Alle 15-vuotias saa kirjastokortin huoltajansa kirjallisella suostumuksella. Ellei asiakkaalla ole suomalaista henkilötunnusta, on kortti voimassa vuoden kerrallaan.

Asiakasyhteisö tarvitsee kirjastokorttia varten täysi-ikäisen vastuuhenkilön.

Kirjastokortin omistaja tai hänen huoltajansa on vastuussa kortilla lainatusta aineistosta ja maksuista. Henkilön joutuessa lainauskieltoon, myös (takaaja) huoltaja menettää lainausoikeutensa.

Asiakas saa kirjastokorttiinsa tunnusluvun tunnistautumista vaativia kirjastopalveluita varten. Tunnuksia tarvitaan muun muassa kirjaututtaessa PIKI-verkkokirjastoon, ajanvarausjärjestelmissä, automaateilla sekä omatoimikirjastojen ja e-aineistojen käyttämiseen.

Verkkokirjastossa voi esimerkiksi muuttaa omia ja huollettaviensa yhteystietoja, tehdä varauksia ja uusia lainoja.

Nimen ja yhteystietojen muutoksista sekä kirjastokortin katoamisesta on viipymättä ilmoitettava PIKI-kirjastoon. Asiakas ei ole vastuussa aineistosta, joka on lainattu kadonneella kortilla katoamisilmoituksen jälkeen.

Kirjaston omaisuuden käyttö

Kirjaston käyttäjän on käsiteltävä kirjaston aineistoa ja muuta omaisuutta huolellisesti. Aineisto tulee palauttaa tai uusia viimeistään eräpäivänä kirjaston aukioloaikana tai verkossa klo 24.00 mennessä. Lainan voi pääsääntöisesti uusia viisi kertaa. Jos kirjastossa on palautusluukku, asiakas voi palauttaa lainoja siihen omalla vastuullaan. Palautusluukkuun palautetut lainat käsitellään kirjastossa seuraavana kirjaston aukiolopäivänä.

Kirjasto voi rajoittaa asiakkaan lainojen määrää. Lakisääteiset ikärajat rajoittavat kuvatalenteiden, konsoli- ja tietokonepelien lainaamista ja käyttöä kirjastossa. Kirjasto ei ole korvausvelvollinen, jos kirjastosta lainattu tallenne vahingoittaa asiakkaan laitteita.

Aineiston laina-aika voi olla 1 - 28 vrk. Kirjasto lähettää myöhässä olevasta aineistosta ensimmäisen palautuspyynnön 7 vrk, toisen 21 vrk ja kolmannen 35 vrk kuluttua lainan eräpäivästä. Varatusta aineistosta palautuspyyntö lähetetään heti eräpäivän jälkeen.

Myöhässä palautetuista lainoista peritään myöhästymismaksua.

Hoitamattomat lainat ja korvaukset siirretään laskutukseen tai perintään.

Maksut ja aineiston korvaaminen

Kirjastojen omien aineistojen käyttö, lainaus, varaaminen sekä ohjaus ja neuvonta kirjastoissa on maksutonta. Lasten- ja nuortenosastojen aineistosta ei kerry myöhästymismaksua. Kirjaston kotipalvelun asiakkaille lainattu aineisto on myöhästymis- ja kuljetusmaksutonta.

Maksullista on muun muassa:

- eräpäivän jälkeen uusittu tai palautettu laina, josta peritään myöhästymismaksu
- palautuspyyntö, lasku ja perintä
- noutamaton varaus
- seutuvaraus (aineisto kuljetetaan toisesta PIKI-kunnasta)
- kaukolainaus (aineisto tilataan muualta kuin PIKI-kirjastoista)
- kirjaston vahingoittunut, kadonnut tai palauttamaton aineisto sekä muu omaisuus
- uusi kirjastokortti kadonneen tai vahingoittuneen tilalle

Lainaja voi saada sähköpostiinsa ilmoituksen lainan lähestyvistä eräpäivästä. Eräpäivämuistutus on lisäpalvelu, joka helpottaa asiakkaan lainojen hallintaa, mutta ei vapauta myöhästymismaksuista, vaikka asiakas ei ole saanut ilmoitusta. Maksut peritään myös siinä tapauksessa, ettei lainojen uusiminen ole onnistunut teknisen häiriön takia.

Asiakkaan on korvattava vahingoittunut aineisto vastaavalla aineistolla tai maksamalla siitä kirjaston määräämä hinta. Kappalekohtaisen tekijänoikeusmaksun vuoksi osaa aineistosta kuten elokuvia, kuunnelmia ja tietokoneohjelmia ei voi korvata vastaavalla tallenteella.

Maksuja voi maksaa kaikkiin PIKI-kirjastoihin. Osalla kunnista on käytössä verkkomaksaminen, jota voi käyttää kirjautumalla PIKI-verkkokirjastoon. Maksettuja maksuja ei palauteta asiakkaalle.

Kirjaston maksut ovat perittävissä ilman tuomiota tai päätöstä.

Kirjaston lainauskielto

Ellei asiakas palauta lainojaan tai maksa maksujaan, hän menettää lainausoikeutensa kaikissa PIKI-kirjastoissa kunnes aineisto on palautettu tai korvattu ja kertyneet maksut maksettu. Lainausoikeuden menettää maksujen ylittäessä määritellyn euromääräisen rajan (ks. Maksut-liite).

Lainauskiellossa oleva asiakas voi käydä kirjastossa sekä käyttää kirjastojen kokoelmia ja laitteita.

Kirjaston käyttökielto

Yleinen kirjasto on järjestyslain mukainen yleinen paikka. Kirjaston toiminnan häiritsemiseen ja turvallisuuden vaarantamiseen sovelletaan järjestyslakia. Jos kirjaston käyttäjä toistuvasti ja merkittävästi aiheuttaa häiriötä kirjaston toiminnalle, käyttäytyy häiritsevästi tai uhkaavasti, vaarantaa turvallisuutta tai vahingoittaa kirjaston omaisuutta, hänet voidaan määrätä enintään 30 päiväksi kirjastokohtaiseen käyttökieltoon. Ennen käyttökiellon antamista kunnan on kuultava asianomaista henkilöä.

Käyttökiellosta tehdään hallintopäätös, johon käyttökiellon saanut voi vaatia kuntalain mukaista oikaisua. Kirjaston käyttökiellosta päättää jokaisessa PIKI-kunnassa se viranomainen, jolle se on kunnassa määrätty. Käyttökiellossa oleva asiakas ei voi käydä kirjastossa, johon hänelle on annettu käyttökielto.

Muuta

PIKI-käytösääntöjen lisäksi kirjastoilla voi olla omia kirjastokohtaisia sääntöjä ja ohjeita.

Käytösäännöt ovat voimassa PIKI-kirjastoihin liittyneissä kirjastoissa.

PIKI-kirjaston johtava viranhaltija tai toiminnasta vastaava lautakunta on hyväksynyt nämä käytösäännöt ja ne ovat voimassa 1.1.2018 lähtien toistaiseksi.

Liite: Maksut-liite